

Nr 67.

Ankom till riksdagens kansli den 31 maj 1937 kl. 1 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående ändring i vissa delar av 2 § lagen den 26 maj 1909 (nr 38 s. 3) om Kungl. Maj:ts regeringsrätt.

Genom en den 7 maj 1937 dagtecknad, till lagutskott hänvisad proposition, nr 291, vilken behandlats av första lagutskottet, har Kungl. Maj:t under åberopande av propositionen bilagda, i statsrådet och lagrådet förda protokoll föreslagit riksdagen att antaga följande vid propositionen fogade

Förslag

till

Lag

angående ändring i vissa delar av 2 § lagen den 26 maj 1909 (nr 38 s. 3) om Kungl. Maj:ts regeringsrätt.

Häri genom förordnas, att 2 § 2:o), 4:o), 14:o) och 17:o) lagen den 26 maj 1909 om Kungl. Maj:ts regeringsrätt¹ skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives samt att i samma paragraf skall upptagas en ny med 19:o) betecknad punkt av nedan angivet innehåll:

2:o) mål om — — — och invalidunderstöd;

mål angående barnbidrag;

4:o) mål om avlöningsförmåner — — — mot riksförsäkringsanstalten;

mål om sådant bidrag eller understöd av statsmedel, som enligt gällande författningar må beviljas eller skall på rekvisition utbetalas av statskontoret eller tillsynsmyndighet över registrerade understödsföreningar eller av Konungens befallningshavande, där fråga ej är om bidrag till väg- och brobyggnadsföretag;

14:o) mål om inmutning — — — och pensionat;

mål om beslut av tillsynsmyndighet över registrerade understödsföreningar i andra fall än förut i denna paragraf angivits;

mål om beslut av tillsynsmyndigheten över stiftelse varom stadgas i lagen om aktiebolags pensions- och andra personalstiftelser;

17:o) mål om kyrkotukt — — — medicinalstyrelsens inseende;

mål om bötesansvar, om annat föreläggande vid vite än sådant, som må

¹ Senaste lydelse av 2 § 2:o) se SFS 1936: 267, av 2 § 4:o) se SFS 1931: 284, av 2 § 14:o) se SFS 1934: 309 och av 2 § 17:o) se SFS 1935: 371.

givas enligt författningar rörande banker eller andra penninginrättningar, författningar rörande yrkesmässigt utövande av köp och försäljning i kommission av aktier, obligationer och liknande värdepapper, författningar rörande fondbörsverksamhet, lagen om polisväsendet i riket eller lagen om förekommande och släckning av skogseld, om utdömande av vite enligt andra än nämnda författningar;

mål om häktads — — — av straff;

19:o) mål enligt tryckfrihetsförordningen § 2 mom. 5 om utlämnande av allmän handling.

Denna lag träder i kraft beträffande 19:o) omedelbart efter utfärdandet, beträffande 2:o), 4:o) och 14:o) den 1 januari 1938 samt beträffande 17:o) den 1 januari 1939.

I fråga om de skäl som ligga till grund för förslaget får utskottet, i den mån redogörelse därför ej lämnas här nedan, hänvisa till propositionen.

I 2 § lagen den 26 maj 1909 om Kungl. Maj:ts regeringsrätt upptages en förteckning över de mål som det ankommer på regeringsrätten att avgöra. Förevarande proposition avser vissa ändringar i denna förteckning, föranledda av redan genomförda eller under riksdagens behandling liggande lagstiftningsåtgärder på nedan omförmälta områden.

1. Vid 1936 års riksdag antogs, i huvudsaklig överensstämmelse med framlagd proposition (nr 140), såsom vilande förslag till grundlagsändringar avseende bestämmelserna om *allmänna handlingars offentlighet*, vilket förslag av innevarande års riksdag slutligen godkännts (konstitutionsutskottets memorial nr 1 d). Ändringarna innebära bland annat, att i § 2 mom. 5 tryckfrihetsförordningen stadgas att vissa besvärsmål rörande myndighets vägran att utlämna allmän handling skola föredragas och avgöras i regeringsrätten. I förevarande proposition föreslås att bestämmelse härom upptages i en ny punkt, 19:o), i den i 2 § regeringsrättslagen förekommande förteckningen.

2. Enligt Kungl. Maj:ts proposition nr 171 till innevarande års riksdag med förslag till lag angående ändring i vissa delar av lagen den 29 juni 1912 (nr 184) om *understödsföreningar* skall möjliggöras att för olika grupper av understödsföreningar anordna särskilda tillsynsmyndigheter. Andra lagutskottet, som behandlat propositionen, har i ett den 21 maj 1927 avgivet utlåtande, nr 47, tillstyrkt lagförslaget. Genomförandet av förslaget föranleder sådan ändring av 2 § 4:o) och 14:o) regeringsrättslagen, att uttrycket »tillsynsmyndigheten över registrerade understödsföreningar» utbytes mot »tillsynsmyndighet över registrerade understödsföreningar».

3. I Kungl. Maj:ts proposition nr 276 till innevarande års riksdag med förslag till lag om *barnbidrag*, m. m. föreslås, att ansökning om barnbidrag

skall behandlas i huvudsaklig överensstämmelse med vad som gäller för ansökning om tilläggspension. Sammansatt stats- och andra lagutskott, vilket behandlat propositionen, har i ett den 29 maj 1937 avgivet utlåtande, nr 1, i hithörande delar tillstyrkt bifall till propositionen. Enligt 2 § 2:o) regeringsrättslagen har regeringsrätten att upptaga besvär i mål angående folkpensionering. Då jämväl besvär i mål om barnbidrag anses böra upptagas av regeringsrätten, föreslås i nu förevarande proposition ett därav betingat tillägg till nyssnämnda punkt i regeringsrättslagen.

4. I Kungl. Maj:ts proposition nr 292 till innevarande års riksdag med förslag till lag om *aktiebolags pensions- och andra stiftelser*, m. m., vilken proposition numera, efter hemställan av första lagutskottet i utlåtande nr 61, bifallits av riksdagen, har upptagits ett stadgande att talan mot beslut av tillsynsmyndigheten över de i propositionen avsedda stiftelserna skall föras hos Konungen genom besvär vilka skola ingivas till socialdepartementet. I motiven till nämnda stadgande har anförts, att dylika besvär uppenbarligen böra liksom besvär i mål om beslut av tillsynsmyndigheten över registrerade understödsföreningar tillhöra regeringsrättens upptagande och avgörande. I förevarande proposition föreslås ett tillägg till 2 § 14:o) regeringsrättslagen av nu nämnd innebörd.

5. Den 7 maj 1937 har Kungl. Maj:t utfärdat lag om *förekommande och släckning av skogseld* i överensstämmelse med ett av innevarande års riksdag antaget förslag. I lagens 13 § 2 mom. föreskrives, att om länsstyrelse finner, att skogsbrandordning, innehållande erforderliga bestämmelser till förekommande och släckning av skogseld, icke blivit antagen eller att brandrote eljest uppenbarligen åsidosätter sina skyldigheter enligt lagen, skall länsstyrelsen hos brandroten göra framställning om rättelse. Vidtages ej i anledning av länsstyrelsens framställning erforderlig åtgärd, äger länsstyrelsen därom förordna. Finnes det vara av nöden, må länsstyrelsen förelägga lämpligt vite och till sådant vite fälla. Enligt 14 § i lagen må klagan över beslut, som enligt lagen meddelas av länsstyrelse, föras hos Konungen i vederbörande statsdepartement. Jämlikt 2 § 17:o) regeringsrättslagen skulle mål om föreläggande eller utdömmande av vite som nu nämnts upptagas och avgöras av regeringsrätten. Då i dessa mål vanligen är fråga om lämpligheten eller ändamålsenligheten av länsstyrelsens beslut eller de åtgärder varom däri förordnats, ha ifrågavarande slag av mål synts böra undantagas från regeringsrättens avgörande. Erforderlig ändring av nämnda punkt i regeringsrättslagen föreslås i förevarande proposition. Märkas bör att mål i anledning av sökt fastställelse å brandrotes beslut om skogsbrandordning eller om arvode åt brandfogde och vice brandfogde jämlikt nu gällande lydelse av 2 § 2:o) och 3 § regeringsrättslagen skall upptagas av regeringsrätten, som har att med eget utlåtande överlämna målet till avgörande av Konungen i statsrådet. Någon ändring av regeringsrättslagens bestämmelser härutinnan föreslås ej i propositionen.

Utskottet. Utskottet har vid sin granskning av det genom förevarande proposition framlagda lagförslaget icke funnit anledning till erinran mot detsamma och får alltså hemställa,

att förevarande proposition måtte av riksdagen bifallas.

Stockholm den 31 maj 1937.

På första lagutskottets vägnar:

K. SCHLYTER.

Vid detta ärendes behandling ha närvarit:

från första kammaren: herrar *Schlyter, Klefbeck, Ernst Svenson, Ruben Wagnsson** och *Branting*;

från andra kammaren: herrar *Bergquist, Lindquist, Hedlund* i Östersund och *Lindmark*, fru *Östlund*, herr *Johansson* i Krogstorp, fru *Gustafson** samt herr *Gustafsson* i Lekåsa.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.